

• Uticaj vještačke inteligencije na odgovornost - od pravnih diskusija do šteta

SORS, 15. Maj 2025

1. Anketa

Da li koristite vještačku inteligenciju u
Vašem preduzeću?

- A. Da
- B. Ne
- C. Neznam

2. Anketa

U kojoj oblasti koristite vještačku inteligenciju?

- A. Prediktivna analitika
- B. Obrada šteta
- C. Chatbot za korisničku podršku
- D. Otkrivanje prevara

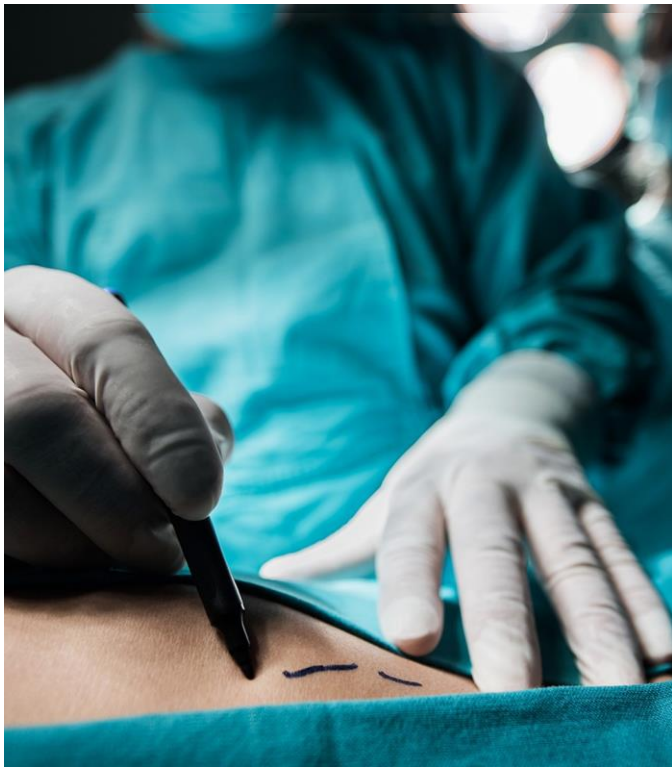

1. Vještačka inteligencija i mašinsko učenje - Uvod

Vještačka inteligencija/mašinsko učenje- različiti scenariji

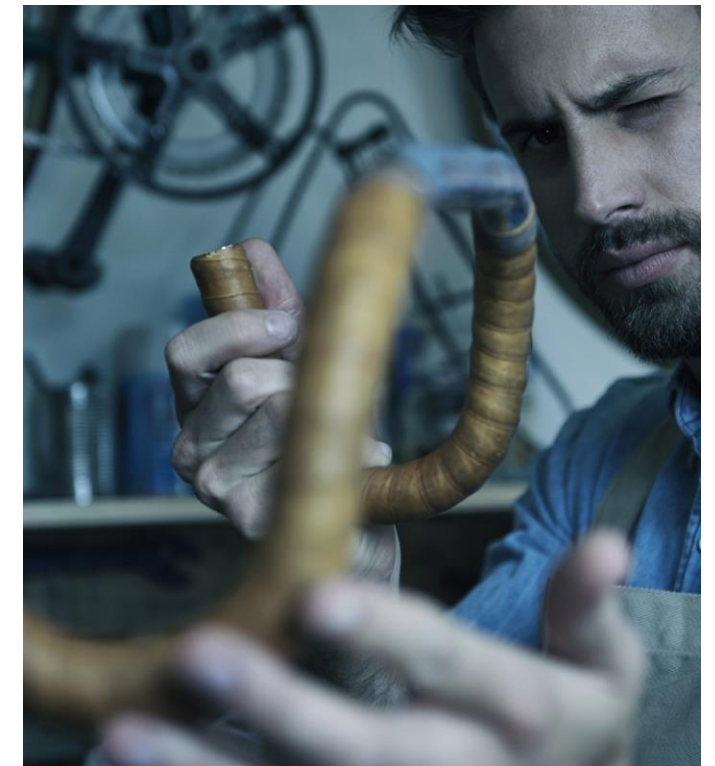
Zdravstvo

Automobilski sektor

Ljudski resursi

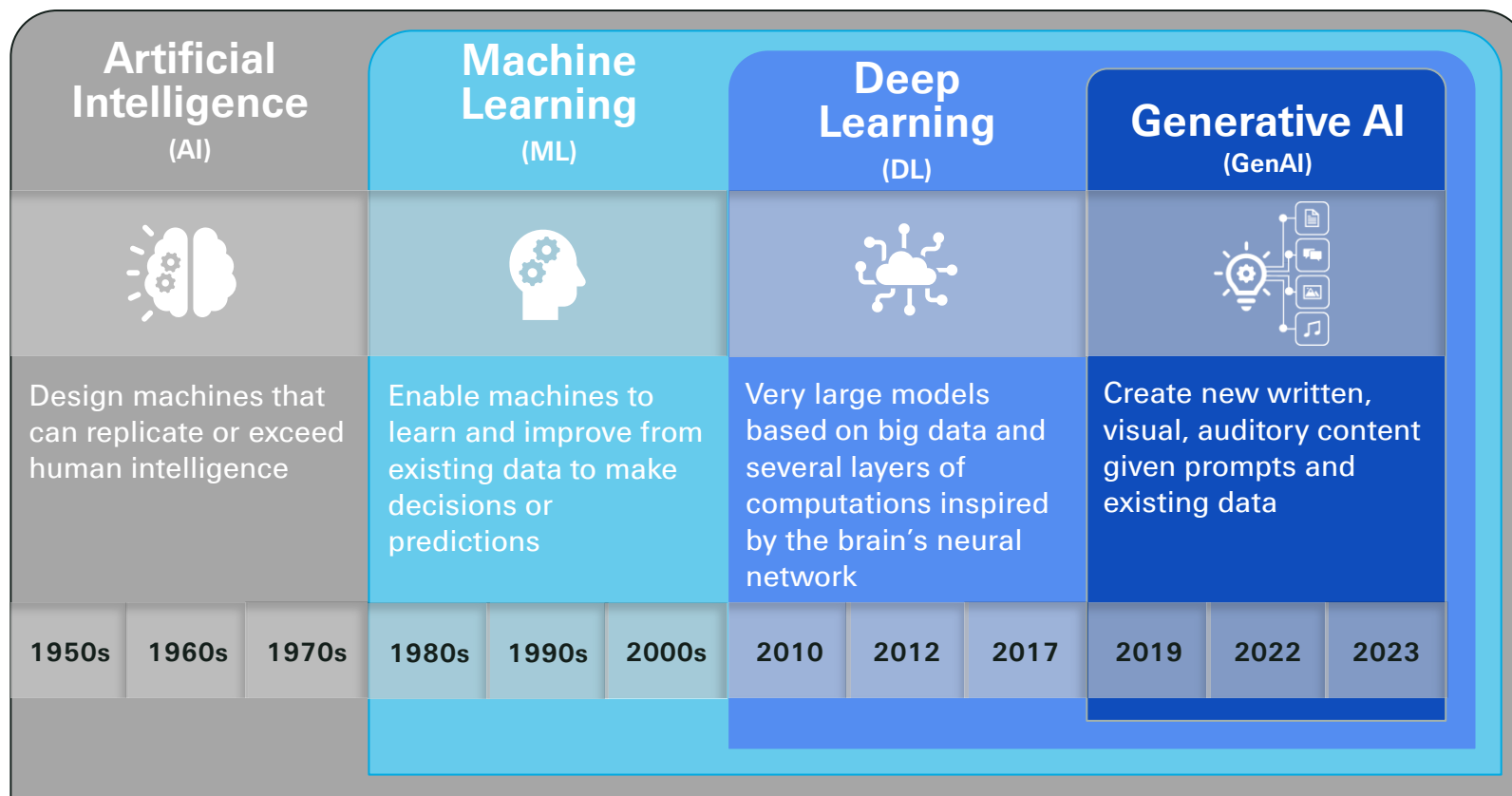

2. Pregled i razvoj tržišta

AI nije nova tema, ali je njena rasprostranjenost počela pojavom GenAI

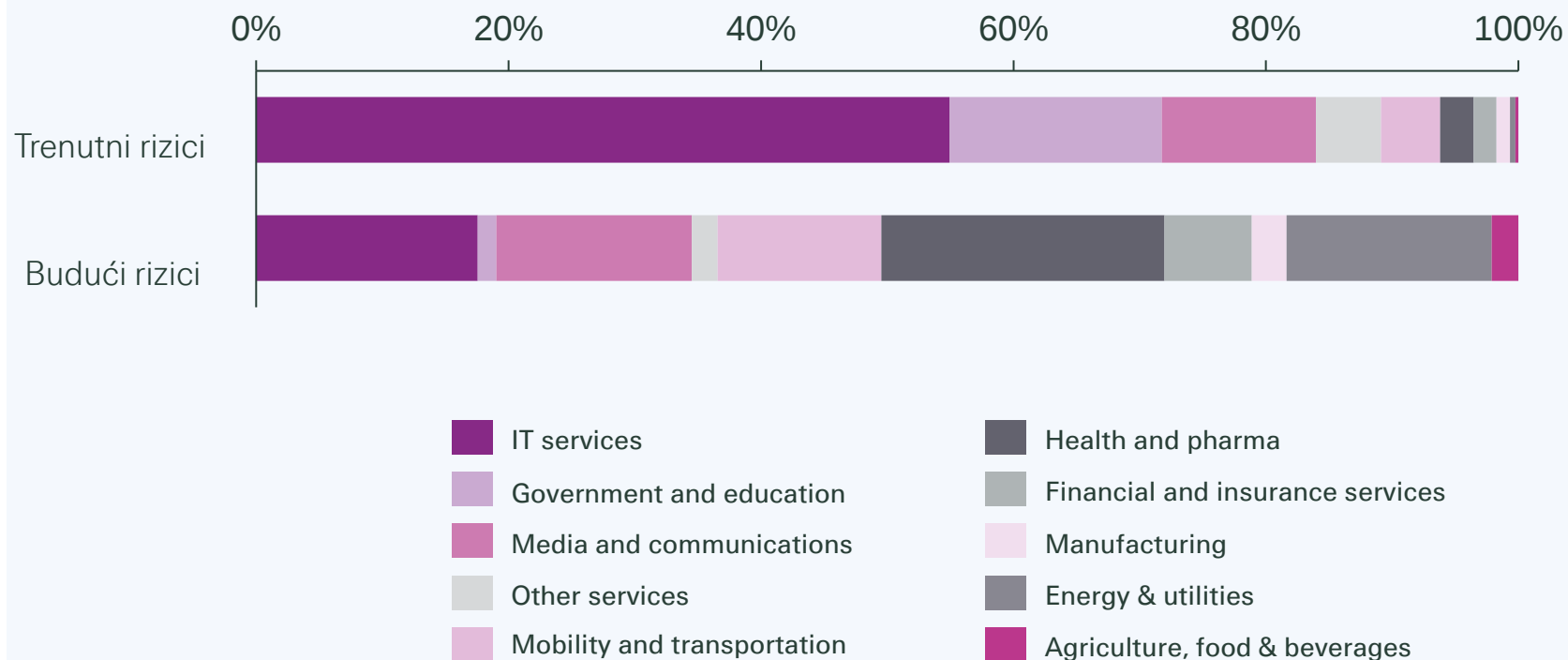
Usvajanje i upotreba AI je neizbježna – 2021. godine 99% kompanija sa liste Fortune 1000 razvijalo je i koristilo vještačku inteligenciju, a 2023. godine 92% tih preduzeća je prijavilo da AI generira merljivu poslovnu vrijednost

Source: based on <https://www.officetimeline.com/blog/artificial-intelligence-ai-and-chatgpt-history-and-timelines> & Tron Susanna, Vagnoli Matteo: "Artificial Intelligence, Opportunity or Threat?"

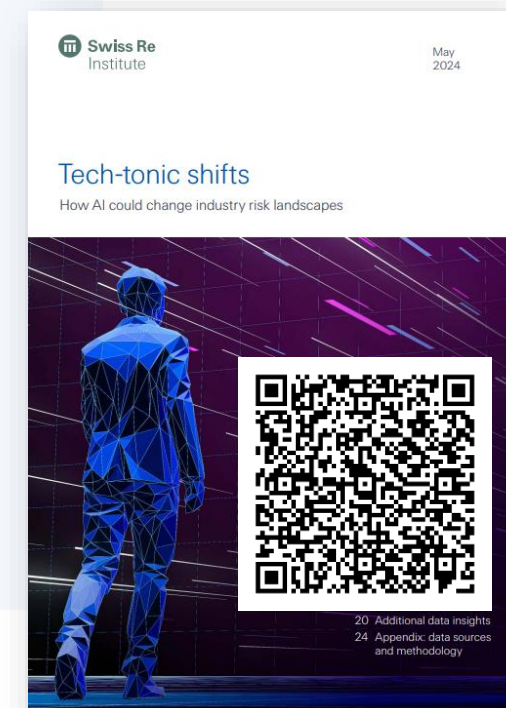
Trenutno najveći rizik spada na IT sektor - za 8–10 godina učestalost rizika će biti ravnomjernije raspoređena

Trenutni i budući rizici u raznim industrijama

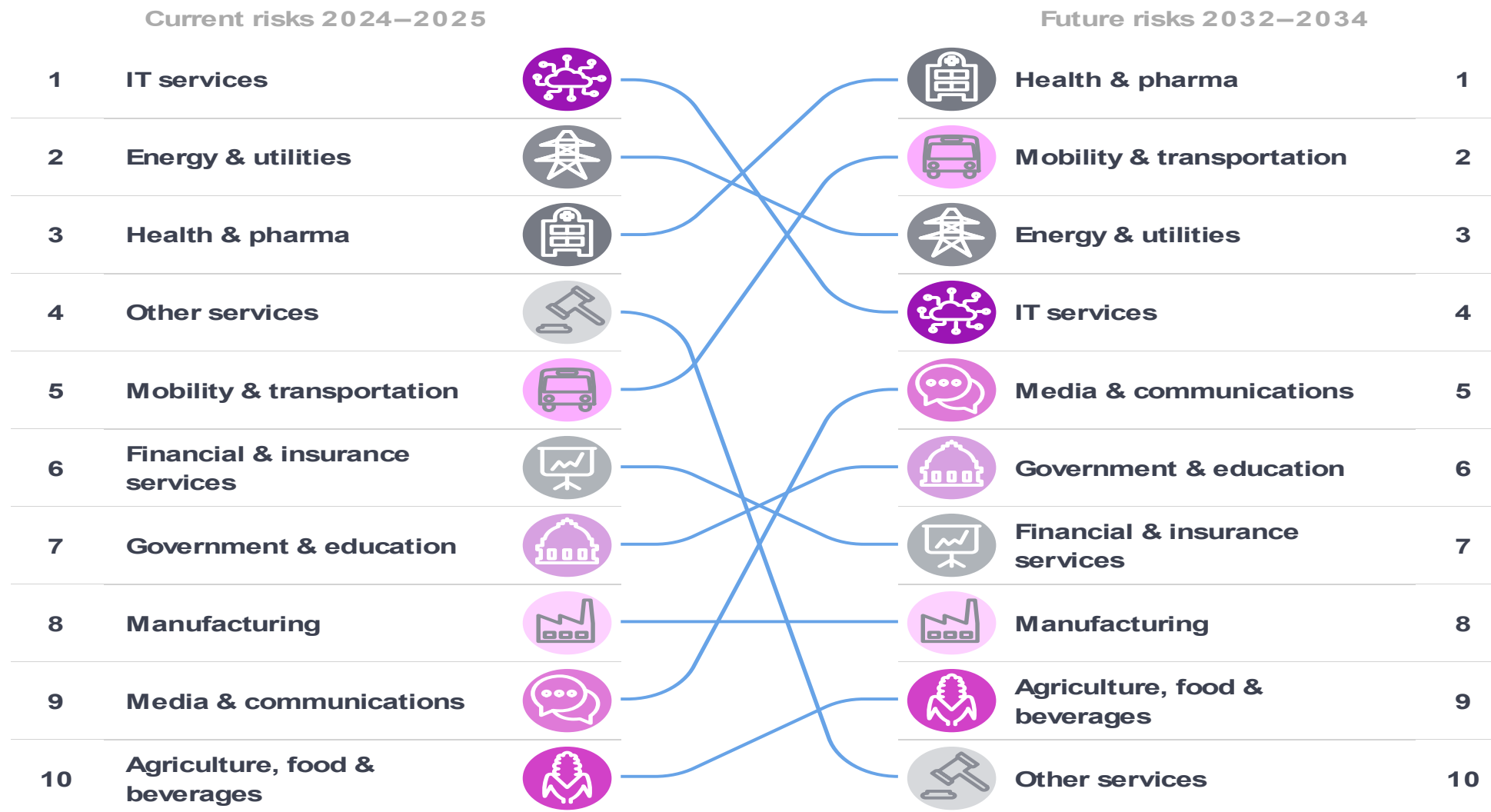

Source: Swiss Re Institute

Studija je razmatrala nove rizike od umjetne inteligencije u 10 industrija u narednoj deceniji, istražujući scenarije gubitaka u vezi s umjetnom inteligencijom.

Trenutna i buduća kretanja rizika

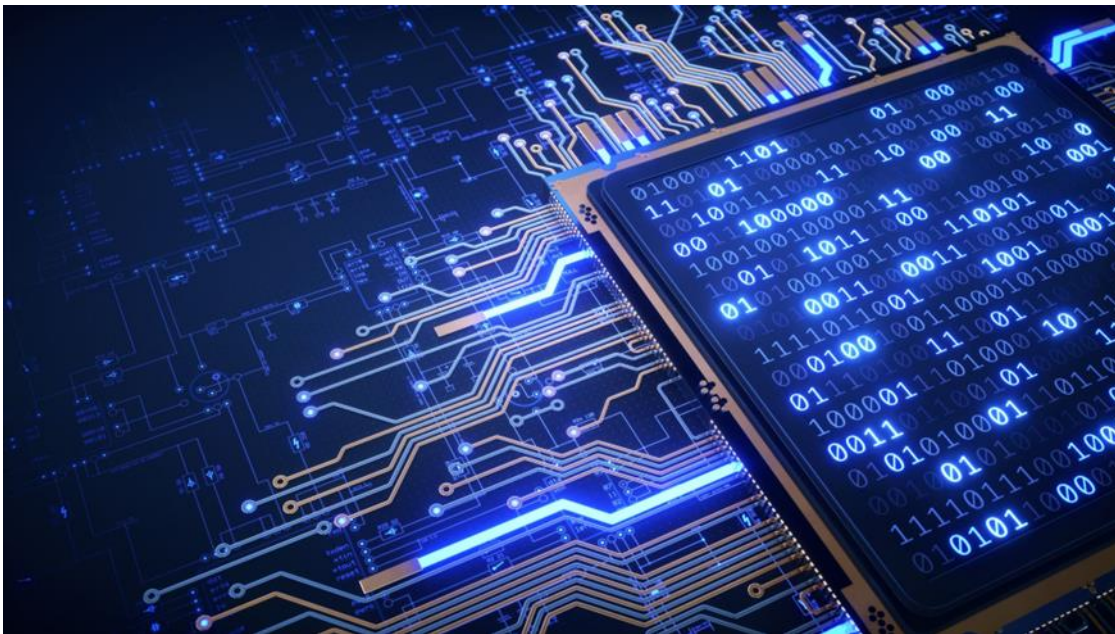

3. Regulatorni pregled

Ključni pravni izazovi

- Koja vrsta štete može nastati?
- Ko bi mogao biti potencijalno odgovoran?
- Složen sistem/„crna kutija“

- Koje je mjesto jurisdikcije primjenjivo?
- Koji zakon i propis će se primjenjivati?
- Koji se propisi o odgovornosti primjenjuju (stroga odgovornost ili odgovornost na temelju krivice)?
- Težina dokazivanja?

Postoje značajne razlike u pogledu regulacije AI-a

SAD

Izvršna naredba AI savezne vlade za procjenu sigurnosti i sigurnosti AI sistema, (ukinut u januaru 2025), nekoliko zakona i propisa o AI, kao i zakona i propisa o privatnosti na državnom nivou. Privatne i samoregulisane organizacije takođe su počele da kreiraju propise. Različiti zakoni i propisi o privatnosti i antidiskriminaciji na državnom i saveznom nivou.

Brazil

Različiti postojeći zakoni o zaštiti podataka (brazilski zakon o zaštiti podataka), zaštiti potrošača i zakonima o intelektualnoj svojini u kombinaciji s nacionalnom strategijom koja se posebno bavi AI (Nacionalna strategija za umjetnu inteligenciju)

Ujedinjeno Kraljevstvo

Sektorski pristup AI, zagovaranje pro-inovacionog okvira (bijela knjiga o AI regulativi). Postoje različiti zakoni o zaštiti podataka, intelektualnoj svojini, ljudskim pravima, zaštiti potrošača

Evropska Unija

Kombinacija EU zakona o AI, prvog sveobuhvatnog zakona o umjetnoj inteligenciji na svijetu koji se bavi pravima potrošača, sigurnosti i usklađenosti sistema AI; Direktiva o odgovornosti AI (nacrt) ima za cilj reformu režima odgovornosti zasnovane na greškama; Direktiva o odgovornosti za proizvod reguliše odgovornost za nedostatke proizvoda, što takođe uključuje softver; i postojeće zakonodavstvo o privatnosti, zaštiti podataka (npr. GDPR) i antidiskriminaciji

Južna Afrika

Izraditi nacrt nacionalnog okvira politike AI, nastojeći izgraditi AI ekosistem koji podržava inovacije, uz istovremeno upravljanje rizicima. Razni zakoni koji se odnose na zaštitu i sigurnost podataka, autorska prava i patente i konkurenciju

Kina

Raštrkane odredbe koje se fokusiraju na razvoj AI, sajber sigurnost, zaštitu podataka i anti-pristrasnost u više polja

Australija

Mnoštvo postojećeg zakonodavstva o privatnosti, pravima intelektualne svojine i zakonima protiv diskriminacije

Uredba Evropske Unije o AI

Brz odgovor na izlaganje AI, ali da li se rizici zaista razumiju?

Zakon o umjetnoj inteligenciji

Prvi svijetsko sveobuhvatni zakon o umjetnoj inteligenciji, koji osigurava prava potrošača, sigurnost i usklađenost za AI sisteme koji se koriste u EU

Grupira AI u 4 glavne kategorije: neprihvatljiv, zabranjen, visok rizik i ograničen ili minimalan rizik

Sistem odobravanja u 4 koraka od razvoja do plasmana na tržište

Sva **javna i privatna preduzeća** podležu zakonu

STROGI zahtjevi EU za primjenu AI, uključuju kompanije iz EU i izvan EU

Direktiva EU o odgovornosti za proizvode

Revizija prethodne direktive o proizvodima iz 2022. koja uključuje softver*

Širi obim šteta pokriva ne samo hardver već i samostalne AI sisteme i digitalne proizvode

Odgovornost se proširuje na **proizvode proizvedene izvan EU, tvrdnje o nepogrešivim potraživanjima** prema dobavljačima, internetskim platformama, uvoznicima i distributerima, između ostalog

“Šteta” će također uključivati nematerijalnu štetu, uključujući medicinski priznate efekte na mentalno zdravlje, kao i oštećene podatke

Povećanje podnesenih tužbi i tražene naknade štete. Pravila suđenja favorizuju tužioce

Direktiva o odgovornosti AI

Cilja reforme za nacionalne režime odgovornosti zasnovane na greškama usklađivanjem zaštite za štete uzrokovane umjetnom inteligencijom unutar EU

Direktiva je **povučena**, jer nije bilo predvidivog sporazuma

Komisija EU će dalje procijeniti da li će biti **planiran još jedan prijedlog ili ne**

Neizvjesno je hoće li biti uvedena nova Direktiva o odgovornosti za umjetnu inteligenciju u cijeloj EU

Regulacija AI je još na početku...

02

Uticaj novih zakona i propisa

Novi regulatorni okviri i okviri sudske prakse će stvoriti kratkoročnu neizvjesnost

Nedostatak jasnoće će dovesti do povećanja troškova potraživanja

Formulacije treba da uzmu u obzir očekivane buduće zakone i propise

03

Buduća pravna situacija

Očekujte različite pristupe regulaciji u SAD i EU

SAD: Zakoni se mogu prilagoditi odlukama običajnog prava

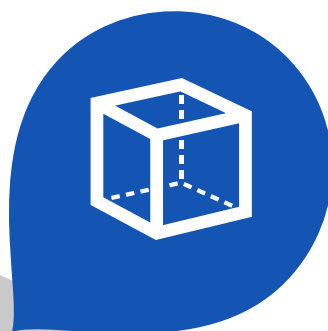
EU: Jedna jedinstvena direktiva primjenjiva na sve zemlje članice EU

01

Trenutni okvir odgovornosti

Nedostatak jasnoće – postojeći režimi odgovornosti neće zadovoljiti zahtjeve za naknadu štete uzrokovane AI

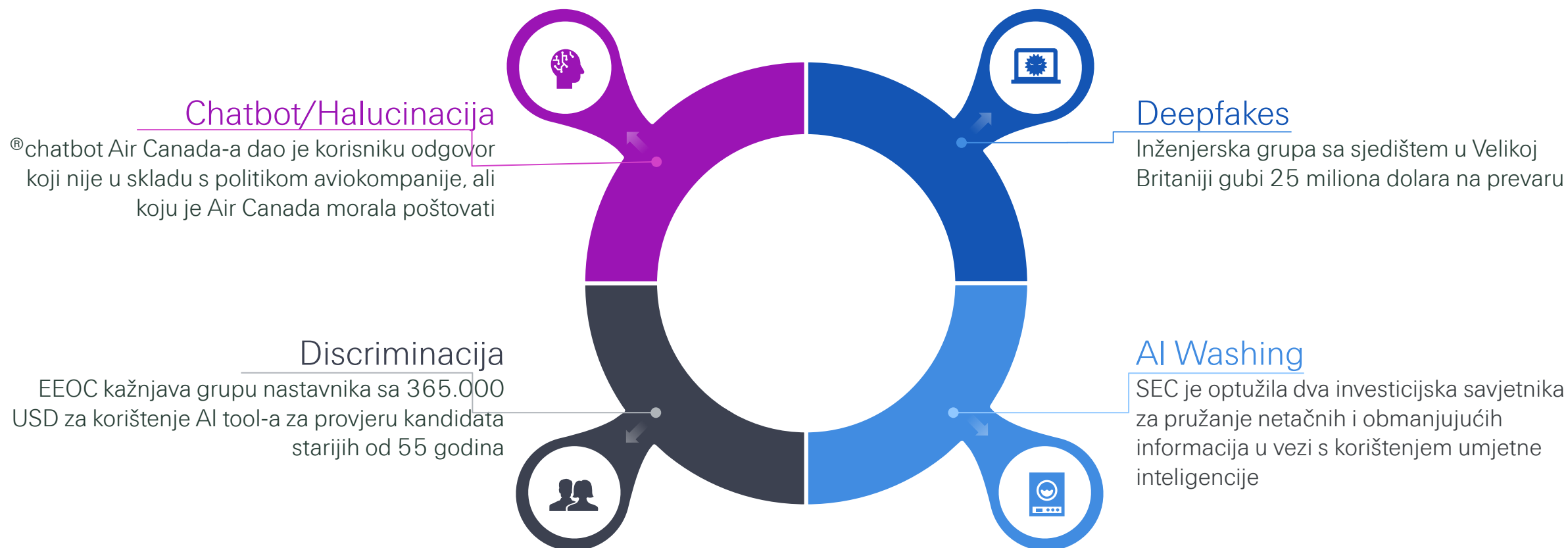
Neki propisi su već na snazi

4.
Ko je odgovoran
kada je donošenje
odluka
automatizirano, a
dese se greške?

Primjeri šteta - AI već sad void ka sudskim sporovima

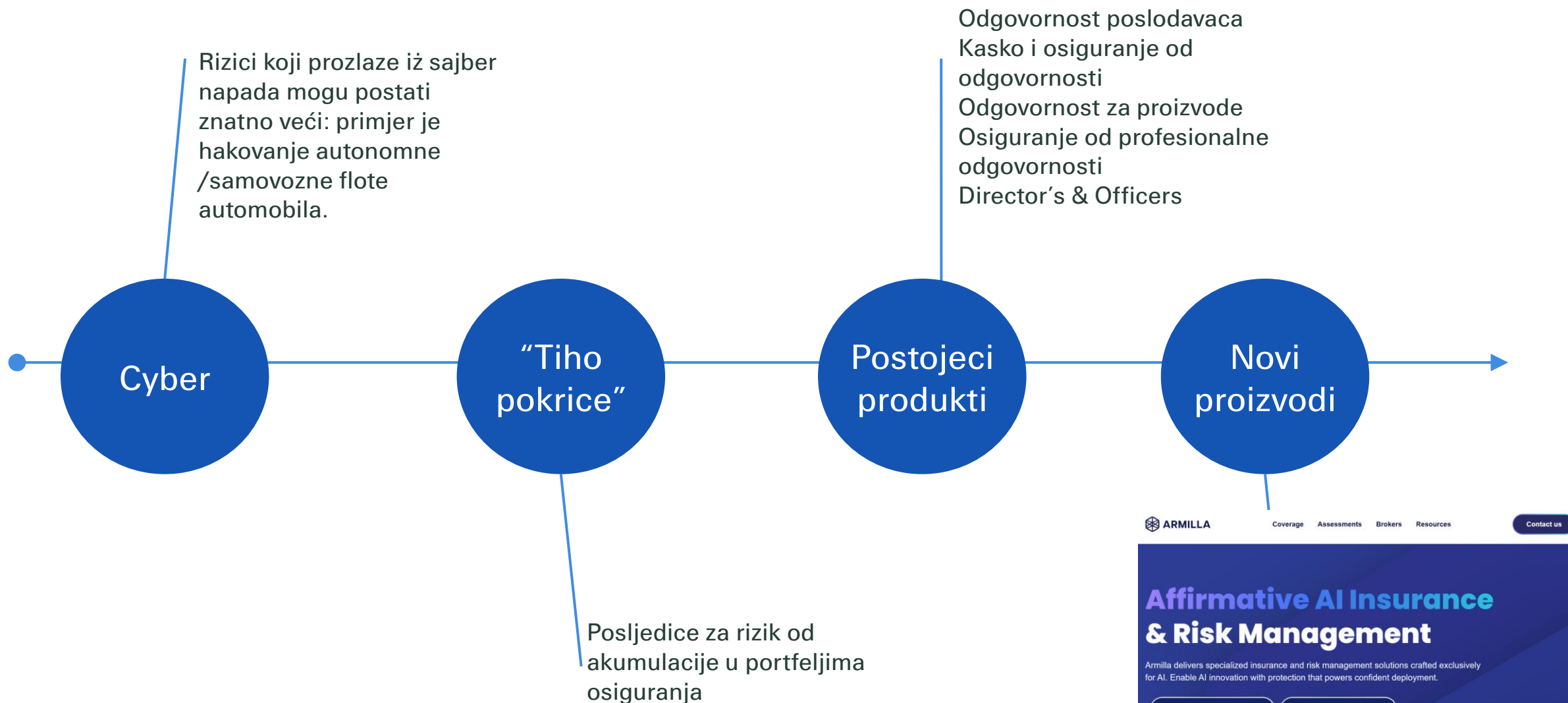

5.

Uticaj vještačke inteligencije na industriju osiguranja

Pod kojim polisama može vještačka inteligencija biti osigurana?

Vještačka inteligencija će revolucionirati naš način života na mnogo načina.
Na (re-)osiguravačima je da stvore održive proizvode i otpornost na ovu novu tehnologiju.

Legal notice

©2025 Swiss Re. All rights reserved. You may use this presentation for private or internal purposes but note that any copyright or other proprietary notices must not be removed. You are not permitted to create any modifications or derivative works of this presentation, or to use it for commercial or other public purposes, without the prior written permission of Swiss Re.

The information and opinions contained in the presentation are provided as at the date of the presentation and may change. Although the information used was taken from reliable sources, Swiss Re does not accept any responsibility for its accuracy or comprehensiveness or its updating. All liability for the accuracy and completeness of the information or for any damage or loss resulting from its use is expressly excluded.